

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
 - materiál na rokovaní HSR SR dňa 04.04.2022

Stručný popis podstaty predkladaného materiálu a jeho relevancie z hľadiska RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom životného prostredia SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je prispôbiť aktuálne nastavený systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii pre štvrté obchodovateľné obdobie (2021 - 2030). Po prijatí smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814, pokračovala v rokoch 2019 a 2020 príprava vykonávacích a delegovaných právnych aktov. Viaceré ustanovenia týchto právnych aktov, ktoré zahŕňajú technicko-administratívne zmeny (napr. povinnosti prevádzkovateľov a prevádzkovateľov lietadiel alebo vykonávanie virtuálnych návštev na mieste) je potrebné implementovať do návrhu zákona. Návrh zákona upravuje aj využitie výnosov získaných z dražieb kvót.

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je prispôbiť aktuálne nastavený systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii pre štvrté obchodovateľné obdobie (2021 - 2030). **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala.**

RÚZ berie materiál na vedomie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 34

Navrhujeme doplniť znenie § 18 odseku 5 písmeno a) v časti, že výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie tak, že výnos dražieb kvót môže byť použitý na financovanie náhrady fosílnych palív nízkoemisnými a obnoviteľnými zdrojmi energie

Odôvodnenie:

Rešpektujúc princíp technologickej neutrality, vývoj v oblasti nízkoemisných syntetických plynov a nízkoemisného vodíka považujeme za dôležité neobmedzovať náhradu fosílnych palív len na obnoviteľné zdroje energie, ale umožniť ich nahradzovanie aj nízkoemisnými zdrojmi.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 34

V navrhovanom znení § 18 ods. 5 písm. a) požadujeme za slovné spojenie „náhrady fosílnych palív obnoviteľnými zdrojmi energie“ vložiť slovné spojenie „zvyšovanie miery zhodnocovania najmä biologicky rozložiteľných odpadov,“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme podporiť aj projekty v oblasti nakladania s odpadmi, smerujúce k vyššiemu triedeniu, recyklácií a zhodnocovaniu najmä biologicky rozložiteľných odpadov. Projekty by mali prispievať k prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo a zhodnocovať odpad nielen energeticky ale zároveň aj materiálovo, čím

napomôžu rozvoju obehovej ekonomiky. Prostredníctvom výroby bioplynu a biometánu z biologicky rozložiteľných odpadov je možné dekarbonizovať sektory energetiky, priemyslu a dopravy. Najmä v prípade diaľkovej nákladnej dopravy takéto riešenie predstavuje nákladovo efektívnu alternatívu k elektromobilite

3. Zásadné pripomienky k čl. I bod 34 návrhu zákona

Žiadame ponechať distribúciu výnosov z aukcií podľa súčasne platného zákona t.j. projekty 35%, kompenzácie 25%, environmentálna politika 20%, podpora podľa osobitného predpisu 20%.

Odôvodnenie:

Pri absencii schémy štátnej pomoci notifikovanej za účelom použitia výnosov podľa § 18 ods. 5 písm. a) považujeme za vhodnejšie využitie existujúcich ako aj budúcich zdrojov na opatrenie podľa písm. b), kde už prebieha notifikácia schémy štátnej pomoci. V prípade notifikácie schémy štátnej pomoci podľa písm. a), Ministerstvo môže novelou zákona ad hoc zmeniť pomer využitia výnosov z aukcií do budúcnosti. Navyše, navýšenie minimálnej hranice použitia výnosov z aukcií na 50% znamená aj už teraz aj pri nezmenenom pomere účelu použitia navýšenie celkového objemu finančných prostriedkov na opatrenie podľa písm. a).

4. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 34 návrhu zákona

RÚZ navrhuje z výnosov z predaja emisných povoleniek zabezpečiť okrem iného aj dostatočné financovanie investícií do vodozadržných opatrení a regenerácie lesopoľnohospodárskej krajiny. Na Slovensku je viac ako 50% poľnohospodárskych pôd poškodených vodnou eróziou, ktoré významným spôsobom prispievajú k lokálnym povodňam i rozsiahlym záplavám. To sa týka aj lesných pôd. Zvýšením vodozadržnej kapacity lesopoľnohospodárskej krajiny o 250 mil. m³ sa zvýšia zásoby vôd v území, zastaví sa pokles hladín podzemných vôd, zlepši sa kvalita podzemných vôd, zvýši sa intenzita fotosyntézy a tým aj každoročné ukladanie CO₂ do biomasy a pôdy minimálne o 15 mil. ton, čo je takmer 40 % z celoročnej produkcie CO₂, ktoré produkuje slovenský priemysel do atmosféry. Keďže platiteľom uhlíkových povoleniek je priemysel na Slovensku, je logické, aby poplatky za produkciu CO₂, ktoré štát legislatívne zabezpečuje cez zákon o obchodovaní s uhlíkovými povolenkami, boli automaticky investované do ukladania uhlíka do pôdy spôsobom, ktorý zároveň posilní ekosystémové služby krajiny, ktorá urgentne potrebuje obnovu (zúrodnenie lesnej a poľnohospodárskej pôdy, protierózna ochrana, ochrana pred povodňami a suchom, zlepšovanie bilancie vody v krajine, posilňovanie biodiverzity, prevencia pred klimatickou krízou s posilňovaním klimatickej bezpečnosti regiónov). V neposlednom rade ide tiež o vytváranie pracovných príležitostí na revitalizácii krajiny a rozvoji lokálnej ekonomiky vo vidieckej krajine.

Zdroj: RÚZ